

Обереги
української
хати

Виконала: учениця 4 класу
Липівської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Тисменицької районної ради
Романець Юлія Вікторівна
Керівник: вчитель початкових класів
Волошин Світлана Петрівна

Кожен народ має народні символи. Народні символи – це те, що найбільше любить і шанує даний народ. Наші символи – це наші святині.

Обереги мої українські, –
Ви прийшли з давнини в майбуття.
Рушники й сорочки материнські
Поруч з нами ідуть у життя.
Нам любов'ю серця зігрівають –
Доброта й тепло в них завжди.
Вони святість і відданість мають,
Захищають від лиха й біди.

На перший погляд родинні реліквії-обереги здаються якоюсь дрібничкою – звичайною ковдрою, піччю, іконою, – яких дуже багато. Але це не так! Наші реліквії-обереги – це наші талісмани, які ми цінуємо поряд із душевними якостями – добром, милосердям, любов'ю. Це найдорожче – наші корені, минуле родини, страждання й радощі... Є така точка зору, що наші реліквії-обереги – це наші талісмани, які ми цінуємо поряд із душевними якостями – добром, милосердям, любов'ю.

Метою даного дослідження було виявити, наскільки люди обізнані в оберегах на сьогоднішній час, чи знають вони про обереги старовини і чи використовують їх сьогодні. Дослідження довели, що більшість оберегів є актуальними і сьогодні. Сакральне значення для українців сьогодні мають: хата, вишивка, стрітенська стрічка, зібрані трави та багато інших.

Завдання дослідження:

- дослідити які українські обереги і народні символи дійшли до нас із минулого;
- зібрати інформацію про українські обереги і народні символи;
- виявити наскільки актуальним є українські обереги і народні символи у сьогоденні

Українська оселя є оберегом для кожної людини. Українська хата — це символ України. Хата завжди є і залишається найпершим і найсильнішим оберегом для людини. Для того щоб велося і жилося добре, щоб усі здорові були, слід вибирати для хати щасливе місце.

Наші далекі предки обожнювали вогонь і вважали піч його захисником, адже в ній "жив" вогонь. А вогонь - то символ сили, життя, чистоти, світла. Піч служила українським селянинові тричі: для опалення житла і як тепле спальне місце, для приготування їжі, для випікання хліба. При печі, як і при жінці чи дитині, як і перед образами, не можна лихословити ("Сказав би, та піч у хаті").

Вишиванка – національна святиня, бо символізує собою і несе в собі духовне багатство, високу мудрість. Вишиванку передають з роду в рід, зберігають як безцінну реліквію. Таємничою мовою вишивки вона передавала безліч побажань для сімейного благополуччя та щастя людини, яка її одягала.

Українська вишивка - це «молитва без слів», а сама вишиванка це є оберіг людини.

Рушник — один із найдавніших оберегів у різних народів. Рушник, вишитий різнокольоровими нитками, здавна вважається оберегом української родини. Вишиті рушники створюють сімейний затишок, зміцнюють родину. Неможливо уявити сільської хати, де б на найпочеснішому місці не красувався витканий власноруч витвір.

Український віночок – не просто краса, а й оберіг, „знахар душ” бо в ньому є така чаклунська сила, що болі знімає, волосся береже. Кожна квітка щось символізувала.

До віночка в’язали кольорові стрічки.

Зробила я віночок
Із квітів та стрічок,
Піду в нім танцювати
Веселий гопачок.

Колиска (гойдалка, люля) була ще й родинним символом, виколихувала майбутнє родоводу, зберігала традиції, материнську цінність і батьківську гордість. Традиційно колиску виготовляли лише з "чистих", тобто благородних порід дерев (клена, калини, ясена, ліщини, горіха та ін.)

Колиска, колисочко,
Та й нова, новенька,
Най ся в тобі виколише
Дитина маленька.

Оберіг «Підкова з крупами» є поєднанням двох оберегів в один. Наші предки з давніх-давен вірили в силу оберегу. Вони вважали, що своє помешкання необхідно оберігати від злого духа, недоброго ока. Оскільки наші пращури споконвіку були землеробами, то й за допомогою вони зверталися до всього, що родить матінка земля.

Стрітенська свічка, як і вода, зберігається в кожній родині, бо має надзвичайну здатність допомагати у найважчі періоди життя. Головна сила свічки - у щирій молитві. І тоді, як вважають віруючі люди, вона приносить мир і спокій у наші душі при життєвих негараздах. Якщо молитися із запаленою Стрітенською свічкою, від її світла втікають злі духи, особливо громовиці. За це її часто так і називають – "громовиця".

Писанка - символ нового життя, воскресіння Бога, і відродження природи. Відтоді кожне творіння писанки, - ніби пробудження-перетворення засніженої, замерзлої землі в яскраву, весняну, радісну.

Сяду собі скраєчку

І розмалюю яєчко.

Хрестик, зоря, віконце –

І стане воно, мов сонце.

Українська хустка – давній оберіг. Одним з символів, який на сьогодні занедбаний і забутий, є хустка. У кожній родині, де піростала дівчина, розмальована скриня мала повнитися хустками. Їх дбайливо оберігали, хизувалися, приспівуючи:

Я не панна, я – господиня,

У мене хусток повна скриня!

У давнину кожна українська сільська дівчина замість сучасного гардеробу користувалась звичайною дерев'яною скринею. Не важко також здогадатись і про те, що ж містилось у цій скрині: одяг, прикраси, гроші. Почесне місце займала скриня, яку ставили навпроти дверей, перед лавою, інколи «на покуті», під образами. Покривали вишиваним рушником або тканим рядном. Скриня була показником добробуту селянської родини, окрасою житла.

Любов кожного українця до рослини має дуже глибоке коріння. Здавна наші предки вірили, що кожне природне явище, кожна рослина мають душу, і тому з такою пошаною ставилися до них. Священими вважали дуб, липу, березу. Звичай вшановувати дерева зберігся до нашого часу. Особливе місце посідали *мальва, ружа та півонія, чорнобривці*, які символізували собою віру, надію та любов.

В усі віки наші діди-прадіди шанували те, що ми сьогодні називаємо символами, або оберегами. Це – ще один з оберегів українців. В усі віки український народ у радості і горі не розлучався з піснею. Народ жив і виживав піснею. В українських піснях усе: і радість, і смуток, а особливо багато пісень про кохання. І на полі, і на вечорницях завжди лунала пісня

Для кожного з нас носіями духовності є наші батьки, і
берегиня родинного вогника – мати. Мати-берегиня береже і
оберігає, піклується і дбає про своїх діточок.

Земля моя, мій милий, рідний краю,

Тебе я тільки-тільки пізнаю.

Твою красу всім серденьком вбираю

І хочу знати історію твою

.

Земля моя, земля найкраща в світі,

Ось тут моє коріння і рідня.

Бо тут мого дитинства сонце світить,

Я тут расту і тут живу щодня.

Висновок

Давайте разом відроджувати обереги. Вони оберігатимуть наші домівки і донесуть культуру та звичаї українців до наступних поколінь. Плетіть собі на долю віночки, робіть ляльки, малюйте писанки, садіть калину, вербу, оберігайте лелек, вишивайте рушники, сорочки. Нехай вони оберігають від зла, підлості і неправди.

